

Username

Password

LOGIN

Mėnesinis informacinio saugumo naujienlaiškis Tau

Paprastas slaptažodžių kūrimas

Apžvalga

Jums dažnai yra sakoma, kad slaptažodžiai yra laikomi svarbiausia paskyrų apsaugos dalimi (ir tai yra tiesa!), tačiau jums retai pasiūlomas paprastas būdas, kuriuo galėtumėte susikurti patikimą slaptažodį ir valdyti visus kitus savo slaptažodžius. Toliau aptarsime tris paprastus būdus, kurie palengvins slaptažodžių kūrimą, kurie apsaugos ne tik jūsų paskyras, bet ir jūsų ateitį.

Slaptafrazės

Baigėsi tos beprotiškos dienos, kai turėdavote susikurti kuo sudėtingesnius slaptažodžius. Juos ne tik sunku įsiminti, bet ir sudėtinga įvesti, o šiuolaikiniams kibernetiniams programišiams, naudojantiems itin sparčius kompiuterius, juos paprasta nulaužti. Slaptažodžių kūrimo esmė yra juos sukurti kuo ilgesnius – kuo daugiau spaudos ženklų juos sudaro, tuo geriau. Tokie slaptažodžiai yra vadinami slaptafrazėmis, t.y. patikimas slaptažodis, kurį sudaro trumpas sakinytis arba atsitiktiniai žodžiai. Štai pora slaptafrazių pavyzdžių:

*Laikas išgerti stiprios kavos!
pasklydęs-sraigė-šliaužti-paplūdimys*

Abi šios slaptafrazės yra laikomos patikimomis, nes jas sudaro daugiau nei 20 spaudos ženklų, jas lengva prisiminti ir paprasta suvesti, tačiau sudėtinga nulaužti. Kartais susidursite su svetainėmis arba atsidursite tokiose situacijose, kai kurdami slaptažodį, turėsite įvesti papildomų simbolių, skaičių arba naudoti didžiąsias raides – visa tai yra gerai. Prisiminkite, kad svarbiausia yra slaptažodžio ilgis.

Slaptažodžių tvarkytuvės

Turite kiekvienai paskyrai sugalvoti po unikalų slaptažodį. Stipriai rizikuosite, jei skirtingose paskyrose naudosite tą patį slaptažodį. Viskas, ko kibernetiniam nusikaltėliui reikia tai įslaužti į jūsų naudojamą svetainę, pavogti visus slaptažodžius, įskaitant jūsiškį, ir tuomet jį panaudoti jungiantis prie visų kitų paskyrų jūsų vardu. Tai nutinka žymiai dažniau, nei įsivaizduojate. Netikite? Tuomet apsilankykite šioje svetainėje www.haveibeenpwned.com ir patikrinkite, kokias svetaines naudojate, į kurias jau buvo įslaužta ir jūsų slaptažodis galimai buvo pavogtas. Taigi ką turite daryti? Naudokite slaptažodžių tvarkytuvę.

Tai specializuotos kompiuterinės programos, kurių užšifruotose saugyklose patikimai saugomi visi jūsų slaptažodžiai. Jums tereiks prisiminti vieną slaptažodį, kuriuo prisijungsite prie slaptažodžių tvarkytuvės. Tuomet slaptažodžių tvarkytuvė automatiškai patikrins jūsų slaptažodžius ir, prireikus, jus prijungs prie atitinkamos svetainės. Jose taip pat rasite papildomų funkcijų, pavyzdžiui, atsakymų į slaptus klausimus saugojimą; įspėjimą, kai naudosite tokį pat slaptažodį; slaptažodžių generatorių, užtikrinsiantį, jog naudosite patikimus slaptažodžius ir daugybę kitų funkcijų. Dauguma slaptažodžių tvarkytuvių taip pat saugiai tarpusavyje sinchronizuoja bet kokius kompiuterius ar įrenginius, taigi neatsižvelgiant į tai, kokią sistemą naudojate, jums bus suteikta paprasta, tačiau patikima prieiga prie visų jūsų slaptažodžių.

Galiausiai, užsirašykite slaptažodžių tvarkytuvės slaptažodį ir jį pasidėkite į saugią vietą namuose. Kai kurios slaptažodžių tvarkytuvės netgi leidžia atsispausdinti slaptažodžių tvarkytuvėje saugomų slaptažodžių lapą. Tokiu būdu, pamiršę slaptažodžių tvarkytuvės slaptažodį, turėsite atsarginę slaptažodžių kopiją. O jei susirgtumėte arba atsidurtumėte skubiosios pagalbos skyriuje, jūsų sutuoktinis(-ė) arba patikimas šeimos narys galėtų šia informacija pasinaudoti jūsų vardu.

Asmens tapatybės patvirtinimas dviem etapais

Asmens tapatybės patvirtinimas dviem etapais (dažnai vadinamas dvejų etapų tapatybės patvirtinimu arba kelių dalykų patikrinimu) suteikia papildomo saugumo. Norėdami prisijungti prie savo paskyrų, turite žinoti du dalykus – savo slaptažodį ir skaičių kodą, kuris bus sugeneruotas jūsų išmaniajame telefone arba atsiųstas SMS žinute į jūsų telefoną. Šis procesas užtikrina, kad kibernetiniams nusikaltėliams sužinojus jūsų slaptažodį, jie vis tiek negalės prisijungti prie jūsų paskyrų. Asmens tapatybės patvirtinimą dviem etapais yra paprasta nustatyti, be to, jį įprastai reikia naudoti tik kartą – prisijungiant prie naujo kompiuterio arba įrenginio. Jei įmanoma, įjunkite šią funkciją, ypač savo svarbiausiose paskyrose, pavyzdžiui, internetinės bankininkystės ar pensijų fondų paskyrose arba jungimuisi prie el. pašto. Jei naudojate slaptažodžių tvarkytuvę, labai rekomenduojate ją apsaugoti patikima slaptafrazė IR asmens tapatybės patvirtinimu dviem etapais.

Gal tai skambės nerimtai, tačiau naudodami šiuos tris būdus, apsaugosite savo darbą, reputaciją ir finansinę ateitį.

Kviestinis redaktorius

Justin Henderson ([@SecurityMapper](#)) yra įmonės „H & A Security Solutions“ bendras steigėjas, sertifikuotas „SANS“ instituto dėstytojas ir kursų „SANS kibernetinė gynyba“ bei „Saugumo informacijos ir įvykių valdymas“ (angl. SIEMS) medžiagos autorius. Jam patinka su kibernetine gynyba susiję dalykai ir šiais klausimais jis žmones konsultuoja jau penkiolika metų.

Šaltiniai

Svetainė „Have I Been Pwned“:

<https://haveibeenpwned.com/>

Asmens tapatybės patvirtinimo dviem etapais svetainė:

<https://twofactorauth.org/>

NIST SP800-63B Skaitmeninio asmens tapatybės patvirtinimo gairės:

<https://pages.nist.gov/800-63-3/sp800-63b.html>

Plakatas „Jūs esate taikiniai“:

<https://www.sans.org/u/OGi>

OUCH! Yra leidžiamas SANS Security Awareness instituto ir platinamas pagal [Creative Commons BY-NC-ND 4.0 licensiją](#). Jums leidžiama naudoti ir platinti šį naujienlaiškį su sąlyga, kad niekas nebus keičiama. Norėdami gauti daugiau informacijos susisiekite su mumis www.sans.org/security-awareness/ouch-newsletter. Redaktoriai: Walt Scrivens, Phil Hoffman, Alan Waggoner, Cheryl Conley | Lietuvišką vertimą finansavo „Perlo“ įmonių grupė.